

Tucet vzpomínek stavebního úředníka

S odstupem času se mnohé zapomene. Ve městě velikosti Olomouce se za čtvrt století mnohé stane. Něco se postaví, něco zboří, něco naplánuje a mnohé se změní. Po čase už ani nevíš, jak to či ono vzniklo, s čím byly problémy, proč to nebo ono dopadlo tak, nebo jinak.

Dovolte mně několik vzpomínek na problémy olomouckého stavění z časů poměrně nedávných, kdy totalitní režim měl už své nejhlubší tůně za sebou. Řeč bude o létech sedmdesátých a osmdesátých minulého století. Zdůrazňuji, že z pohledu úředníka stavebního úřadu. Neboť názory a subjektivně posuzované skutečnosti mohou být někdy zkreslené nebo neúplné. Poznamenané pohledem úřednickým. Jiný pohled na věc mohou mít ti, co v úřadě stojí na druhé straně stolu, nebo dění ve městě pozorují z povzdálí.

Vzpomínka první - jak se dělal územní plán města

Každé pořádné město má mít plán, podle kterého se staví, přestavuje, bourá a reguluje. Zejména vojenští páni přišli záhy na to, že podle krásných obrázků s pohledy na to či ono místo a podle sebelíp provedených vedut se válčení nedá napláňovat, ani dokumentovat. Plány olomoucké pevnosti a kolem ní svedených bitev vystřídal koncem devatenáctého století první seriózní regulační plán Camille Sitteho - "návrh na rozšíření královského hlavního města Olomouce" z roku 1895. "Velký Olomouc" plánovali nepřiliš úspěšně v letech 1923 - 1925 pražští architekti Skřivánek a Urban. Teprve poválečný "Směrný územní plán města Olomouce", schválený v roce 1960 byl dílem olomouckého architekta Miroslava Strnada.

"Územní plán sídelního útvaru Olomouc" se rodil od roku 1979 opět mimo Olomouc. Zakázku dostal ostravský Stavoprojekt poté, co si olomoučtí urbanisté tak dlouho vymýšleli podmínky a termíny, až to hochy z Ostravy (Severomoravský KNV), kteří za pořízení ručili, přestalo bavit. Odborná veřejnost to přijala s rozpaky. Jedni tvrdili, že je ostuda, když územní plán města nedělají místní odborníci, druzí naopak tvrdili, že je dobré, když to bude dělat někdo, který není zatížen místními mantinely. Jako by se zapomnělo na urbanistickou soutěž na řešení bloků v centru města z roku 1969, kdy nám ostravští projektanti navrhovali hned vedle radnice několikapatrové paneláky. Hlavním zpracovatelem nového územního plánu byl Ing. arch. Karel Zeman, syn známého režiséra filmu "Vynález zkázy". Naštěstí tuto ideu po otci nepřevzal a zpracování vzal z trošku jiného konce. Územní plán města Olomouce patřil do jmenovitých akcí, které sledovala přímo česká vláda.

Zpracovával se téměř pět let. Ruce si u nás podávali urbanisti, ekonomové, dopraváci, zemědělci. Problémem byla ochrana zemědělského půdního fondu, životní prostředí, zájmy vojenské, zájmy památkářské, hustoty a kapacita obytných zón. Zpracování mělo několik fází, od hrubého konceptu po konečný návrh. Upřímně řečeno, ono se v tom urbanismu nic převratně nového nevymyslí. Zpočátku se zkoušelo ledacos, oprašovali se úvahy o satelitním městě, dvojměstí, o tom, že se zase bude bydlet na východní straně někde mezi Chválkovicemi a Samotíškami. Pak to vše skončilo návratem k původní koncepci, kterou vymysleli už profesor Skřivánek s Urbanem ve dvacátých letech, oprášil architekt Strnad v pětapadesátém a ctili různí další urbanisté, když zpracovávali územní plány jednotlivých částí města. On vítr fouká pořád stejně, Morava teče pořád ze severu na jih a na tom "olomouckým vršku" stojí paláce odedávna. A co se má namalovat kolem toho, to by měl každý pořádný urbanista vědět. Na mnohé se dá přijít i obyčejným selským rozumem, když se člověk dobře dívá kolem sebe a občas si něco přečte.

Koncept územního plánu byl vystaven na veřejný obdiv a k připomínkám v bývalé jídelně na radnici. Byly také organizovány různé doprovodné akce, projednání v různých komisích města a okresu, přednášky pro občany. O to, jak by mělo město vypadat byl poměrně velký zájem. Výstav s urbanistickou tematikou nebylo v té

době mnoho, tak přišly i větší organizované skupiny z podniků a stavaři z projekčních kanceláří a ústavů, dokonce i přespolní.

Dokument začátkem roku 1985 konečně po zapracování zásadních připomínek strážců zemědělského půdního fondu spatřil světlo světa. Nastala fáze schvalovací. Už na projednání v radě KNV v Ostravě jsme připravovali kila dokumentace a průvodních zpráv. Na všechny zprávy se pořizovaly desky a obaly, všechno muselo být "ve šňůrečkách." Pak se jednalo na ministerstvech v Praze, tam, kde ještě nevyřídili své připomínky. Předložení do vlády garantovala tehdejší Česká komise pro vědecko-technický a investiční rozvoj - orgán na úrovni ministerstva. Ministerští čekali, že se do všeho zamíchají naši místní funkcionáři a že ministry rozhodujících resortů navštíví. Aby vše ve vládě hladce proběhlo. Samozřejmě čekali marně, předseda národního výboru se nakonec omluvil i z jednání vlády, kam byl pozván a nechal vše na jiných.

Situace se stávala vážnou. Na úřadu vlády v Lazarské ulici nám úředníci probírali předkládané dokumenty. Nic nesmělo být sešíváno sešívačkou, protože krátce předtím se předseda vlády píchl o sešivací sponku a podobné útoky na své zdraví zakázal. Připravovali jsme také vystavení elaborátu v předsálí jednací síně vlády. Všichni, kdo se kolem toho točili byli evidováni, i náš šofér. Panely jsme si půjčili v Praze, velkou kytku v obrovském květináči, zapůjčenou z Flory, jsme vezli z Olomouce ve velkém osobním autě. Nevešla se do výtahu, tak jsme ji do druhého patra museli přemístit ručně. Nakonec vše dobře dopadlo. Česká vláda olomoucký územní plán bez připomínek schválila. Místní funkcionáři byli pochváleni.

Pak se ještě v krátkém termínu zajišťovala kolportáž jednoduché dokumentace o schváleném územním plánu orgánům a organizacím. Kolotoč s novým územním plánem byl na několik let za námi.

Vzpomínka druhá - jak jsme číslovali domy

V období kolem sčítání lidu, domů a bytů v roce 1981 se přišlo na to, že město v rozporu s nějakým zákonem není řádně očíslováno. Místní lakýrníci vyráběli uliční tabule, daly se u nich pořídit tabulky s orientačními čísly domů, ale chyběla čísla popisná. Nějaké dvojčíselné značení bylo v integrovaných obcích, ale každý pes, jiná ves. V období plánovaného hospodářství jsme začali hledat výrobce smaltovaných čísel, která mají vydržet věky. České firmy v Budějovicích a někde u Prahy měly více než dvouleté dodací lhůty. Nakonec nám poradili Brňáci, ti pořídili tabule nedávno. Vybrali si černé, což se nám nelíbilo, ale zdály se být kvalitní. Ten podnik měl dlouhý název "Okresný priemyselný podnik Senica so sídlom v Myjave, smaltovňa Skalica." Do týdne se u nás po úvodním telefonátu objevil chlapík se vzorky tabulek a tabulí. Že lituje, že tento měsíc už nemohou, ale hned příští, že by mohli zahájit výrobu. A ať se přijedeme domluvit do fabriky a vybrat si písmo a barvu. Do měsíce bylo vše ujednáno. Architekt vybral typ písma, na místě se dojednaly podrobnosti objednávky i další dodávky uličních tabulí. S organizačním odborem se musela domluvit vyhláška o povinnosti označit domy. Pak přišly velké bedny s hotovými červenými čísly s názvem katastrálního území a referent Kriško začal prodávat. Kus za padesát korun. Od té doby je tedy město Olomouc nově označeno.

Vzpomínka třetí - jak jsme skončili s "bratry" Sověty

Přišlo to opět ze dne na den, angažovali se do toho mnozí, především politik Kocáb. Bylo dohodnuto, že bratrská pomoc sovětských bratrů v boji proti zlým kapitalistům je nadbytečná a že je na čase, aby se vrátili na širé ruské a bůhvíjaké asijské pláně. A že si s sebou vezmou zpět všechno své, co lze přemístit a že odstraní všechno, co si bez povolení tuzemských úřadů v zabraných areálech postavili. Termíny byly stanoveny šibeniční. Byly ustaveny likvidační a předávací komise. Ty měly určit, co česká strana požaduje odstranit a co je pro další provoz areálů využitelné a co se tedy zbourat nemusí. Olomouckou

komisi jmenoval tehdejší předseda Beran a v jeho zastoupení ji vedl stavební úřad. Byly v ní zástupci odboru dopravy a z okresu, za Občanské fórum se do komise jmenoval Ing. Kornel Mankovecký a ještě nějaká zástupkyně Černá tam byla za hnutí zelených. Ti dva poslední se účastnili jen prvních jednání a když poznali, že jde o nepříjemnou práci, brzo vycouvali.

Sověti požadovali určit na území města skládku, na kterou by rumisko z bouraček mohli vyvážet, nebo že nechají hromady rumiska na území vyklízených areálů. To by byla hrůza, raději jsme chtěli určit centrální skládku, jejíž následná likvidace by byla jednodušší. Musel to být pozemek nezemědělský, vhodně umístěný tak, aby se při likvidaci skládky nemuselo jezdit přes centrum města. Naštěstí měli vojáci za letištěm v Neředíně kus pozemku, vyňatý ze zemědělského půdního fondu. Byly dohodnuty podmínky skladování, žádný jiný materiál než rumisko a odděleně dřevo na skládku neměl přijít. Sověti to jakž takž dodrželi, horší to bylo po jejich odchodu, kdy na nehlídanou skládku začal vyvážet kdekdo kdekdo a pak byly s likvidací skládky velké problémy.

Práce komise byla úmorná. Jezdilo se objekt od objektu v dohodnutých termínech. Jednání se kromě členů komise účastnili pracovníci vojenské ubytovací správy, vojenské správy budov, sovětské ubytovací správy (KEČ) a velitelé toho kterého útvaru. Psaly se nekonečné zápisy a vyplňovaly složité formuláře. Mysleli jsme, že vše skončilo. Bratři odjeli, ale problémy zůstaly. Armáda odmítala objekty hlídat, město je nemělo komu svěřit. Za plotem čekaly hordy podnikavců, které rozkradly nebo zničily kde co. Jak už to v Česku chodí.

Vzpomínka čtvrtá - jak to bylo s Priorem?

Umístění tohoto obchodního krasavce v centru města zosnovali naši předchůdci. My už jsme zažili jenom polemiku o dalším osudu stavby, když se po demolici staré zástavby odkryl pohled na středověký chrám. Z doktora Bláhy, archeologa, který protestoval, udělali politici protistátní živel. Zažili jsme tahanice o vykopávky, o osud pozůstatků odkrytých staveb v okolí kostela a bláboly o vybudování parkoviště v okolních vnitroblocích. Všechno nakonec dopadlo jinak. Robustní fasádu z betonových panelů jako protiváhu hmotě kostela prý si poručili památkáři. Nakonec jsme toto veledílo architekta Melichara, který prý byl dokonce původem z Olomouce, zkolaudovali.

Vzpomínka pátá - jak se dostavovala nemocnice?

Přestavba a dostavba Fakultní nemocnice na Nové Ulici měla probíhat podle velkolepého, leč nereálného plánu výstavby dvou výškových monobloků u Hněvotínské ulice. Něco podobného, co bylo postaveno v Motole. Tak nějak to navrhoval už známý nemocniční architekt Bedřich Rozehnal z Brna v roce 1940. Tomuto záměru mělo být podřízeno i řešení dopravní dostupnosti od severu. Tak zvaný "jižní obchvat" měl areál nemocnice bezproblémově míjet, v jeho blízkosti měly zůstat jen pomocné provozy, zahradnictví a část ubytovacích kapacit. Pro výstavbu měla nemocnice zabrat i větší část přilehlého vojenského prostoru, proto nemocnice svou stavební organizací budovala i část náhradních prostor v Korunní pevnůstce u výpadu. Korunky z Prahy nešly i přes nemalé ambice náměstka Grégra. Tomu nakonec došla trpělivost, opustil vidinu vybudování monobloků a začal dostavovat objekty v původním nemocničním areálu. Vše vypadalo slibně až na dopravní dostupnost. Zesílení autobusové dopravy na Hněvotínské ulici bylo nakonec neúčinné. Také záměr výstavby nástupního objektu s výtahy nebo elevátory z úrovně nástupiště tramvají do úrovně ulice I.P. Pavlova zůstal jen na papíře. Proto je dnes dostupnost nemocnice taková, jaká je a pro pacienty byla jako náplast zřízena jen zvláštní autobusová linka.

Doktor Grégr byl svéráznou osobností své doby, produktem této složité společnosti. Znal se s kdekým, pracoval ve Vietnamu, osobně prý se znal s Ho-Či-minem a měl několik vietnamských vyznamenání. Jedněmi zatracován, druhými

veleben. Doktory a zdravotní personál nutil chodit na brigády a jejich mzdové prostředky přelával na techniky a dělníky, kteří přestavovali špitál.

Začal dostavovat a postupně stavět nové budovy. Vybudoval k tomu slušnou a mechanizmy vybavenou vlastní stavební organizaci, jeho "chlapci" dostávali zdarma svačinky, stavěl nakonec i některé budovy ve městě. Vše se stavělo jako akce "Z", převážně mimo státní plán. Využil svých známostí a dosáhl i výjimek z norem, takže nemocniční lůžkové kapacity se stavěly z tehdy snáze dostupných bytovkových panelů. Tak postavil většinu nových budov v areálu nemocnice a nejen tam. Ve Šternberku, odkud dojížděl, prý choval berany, vystupování měl s ohledem na své postavení svérázné. Do politiky se zjevně nepletl. Když jsme za ním jednou šli kvůli městské komisi výstavby a nějakým závazkům, otevřel vedlejší dveře a řekl : "Na politiku tady máte ředitele, chlapci". Když zemřel, někteří zdravotníci si oddychli. Moc se toho pak nepostavilo. . . . Až v poslední době.

Vzpomínka šestá - Prefa v přednádraží

Stavební dvůr na okraji bytové zástavby v přednádraží. Výrobní haly a nesmyslná skládka šterku a hotových výrobků na druhé straně Tovární ulice. Bylo bezpočet jednání o tom, že provoz by měl z tohoto prostoru zmizet a uvolnit místo občanské výstavbě. Vše bylo řešeno územním plánem, Prefa dostávala náhradní pozemky nejprve v Hodolanech, pak v Bystrovanech. Nejednu číši vypili zemědělství experti z Ministerstva zemědělství, chránící ornou zem, v olomouckých krčmách. Ve všech zdůvodněních se uvádí jako argument snaha po vyklizení prostoru v přednádraží. Nakonec bylo vše schváleno, provoz v Bystrovanech vybudován. Jen v přednádraží nic nového. Prefa zde vyráběla panely a prvky dál.

Vzpomínka sedmá - autobusové nádraží

Každé pořádné město má prý mít také centrální autobusové nádraží. Něco jako Florenc v Praze nebo "ÚAN" v Ostravě. To dosavadní olomoucké uprostřed města na místě, kde mělo stát nové olomoucké správní centrum určitě nevyhovovalo. Bylo daleko od hlavní silniční sítě, navíc v atraktivním území, které by šlo využít úplně jinak a důstojněji. Třeba tak, jako to řešili nedávno autoři v urbanistické soutěži "Centrum jih". Rozsah nového autobusového nádraží v Hodolanech si v podmínkách plánovaného hospodářství diktovalo ředitelství ČSAD v Ostravě. Nechcete - budeme stavět jinde. A tak kromě nesčetných autobusových stání byla vybudována i pro podnik výhodná náhradní odstavná plocha pro autobusy. Na výpravní budovu prostředky nezbyly, ta se musela vybudovat v akci "Z". Vnímavému pozorovateli se zdá, že nádraží mohlo být nejméně o dvě třetiny menší.

Vzpomínka osmá - jak se dostavovala univerzita

Olomouc je univerzitním městem, poroto výstavba univerzitních prostor byl vždy středem zájmu široké veřejnosti. Pro dostavbu univerzity byla rezervována podstatná část prostoru Envelopy. Za naší působnosti se zde stavěly koleje a odborné dílny přírodovědecké fakulty. Koleje stavěl převážně náměstek Grégr svou kapacitou, panely mu montovaly Pozemní stavby. Z impozantního záměru dostavby pedagogické fakulty na hradbách historického jádra města bylo realizováno jen torzo poslucháren ve dvoře. V koutu Křížkovského a Wurmovy ulice upravila ze zchátralých budov kanovnických rezidencí honosné sídlo pro ústav marxismu - leninismu a jeho ředitele, bývalého místopředsedy MěstNV. Univerzita získala také rozsáhlé území bývalého dvora v Hejčíně, mezi gymnáziem Hejčín a Balbínovou ulicí. Z rozsáhlého záměru výstavby přírodovědecké fakulty podle projektu architektky Kramolišové z brněnské techniky bylo realizováno jen torzo, které dodnes hyzdí zástavbu tamního prostoru. Více méně nerealizován zůstal záměr dostavby areálu botanické zahrady při Dlouhé ulici na Lazcích.

Vzpomínka devátá - vrtulníky nad Olomoucí

Dodnes si to dobře pamatujeme. Od rána do večera zněl nad Olomoucí rachot vrtulníků. Létaly své výcvikové kolečko, nalétly nad město, stočily se nad nemocnicí a dosedly. Sólově nebo ve dvojicích, někdy až pozdě do noci. Těžké vojenské vrtulníky totiž nelétají tak, jak vidáme v akčních filmech kolmo vzhůru nebo dolů. Potřebují prý obdobně jako letadla alespoň krátkou pevnou startovací dráhu. A ta mířila v Olomouci na město. Z helikoptér se stal vážný politický problém. Hlavy okresu a města jednaly se sověty opakovaně a bezvýsledně. Bez nové startovací dráhy nešlo nic změnit a na novou startovací dráhu neměli vojáci peníze. Ty byly nakonec převeleny z civilních prostředků na komunikace. Stálo to několik milionů, bylo nutno vybudovat asfaltovou dráhu a dva naváděcí posty v polích. Pak už byl poměrně klid, vrtulníky rachotily pro změnu nad okolními vesnicemi.

Vzpomínka desátá - atomová elektrárna u Olomouce

Měla spasit Olomouc a široké okolí, kromě výroby levné elektřiny měla zásobovat Olomouc, Přerov a snad i Prostějov levným teplem a měla mít i spoustu jiných výhod. Přístup k problému byl převratný a nekonvenční, využívající agrární charakter území. V přebytečné teplé vodě měly být chovány ryby jako potrava pro lidi i pro výrobu krmných směsí pro vepře, jejichž zbytky se zase krmit ryby. Ve hře bylo samozřejmě letiště, průplav dunajsko-labsko-oderský a mnoho jiných užitečných věcí. Místo bylo vybráno někde u Grygova. Výhodně, protože štěrk, kámen i výrobní prefabrikátů je v místě, železnice i řeka na dosah ruky. Na studiích pracoval celý tým projektantů ze Sigmy; seděli v dřevěném baráku na konci ulice Svornosti. Potom vše nějak rychle utichlo. Pozornost odborníků upoutala další varianta elektrárny u Hustopečí na Hranicku. Ta byla blíž Ostravě.

Vzpomínka jedenáctá - jak se stavěla Koruna

Sehnat peníze na nějakou výstavbu ve městě bylo koncem osmdesátých let nemožné. Na úpravu starších objektů nikdo nedal ani korunu a i kdyby se nějaký krejčárek našel, nenašla by se stavební kapacita. Velké stavební organizace měly své výsadní postavení a diktovaly celému národu, co budou stavět a co ne. Jediným zdrojem financí byly prostředky na tzv. "komplexní bytovou výstavbu". Stavět něco mimo sídliště si málokdo odvážil, ale když se to Pražákům šikovně zdůvodnilo, tak to šlo. V centru scházely obchody, stravovací kapacity pro menší podniky a organizace. Místo se našlo na rohu Pekařské a Zámečnické ulice, kde stála zchátralá hospoda a jen o něco zachovalejší bývalý hotel Přerov. Projekt obchodního komplexu Koruna zpracoval Ing.arch.Adamec ze Stavoprojektu, stavěly to Pozemní stavby. Kolem bourání hotelu Přerov byla nepříjemná jednání s památkáři, protože fasáda staré budovy byla v roce 1910 obnovena nalepením obkládaček "s motivy vídeňské a chicagské inspirace." Kachlíky měly být aspoň opatrně sejmuty a uloženy jako památka pro příští generace Stejně mělo být naloženo se stylovou kovovou markýzou, která se ale při sundávání rozpadla a bůhví kde skončila.

Tak byla postavena v centru města jedna z mála nových obchodních budov. Další z pokusů o hledání architektonického výrazu pro budovy v historických centrech měst. Škoda, že se něco podobného dodnes nepodařilo realizovat v nedaleké proluce v Denisově ulici, kde v sedmdesátých letech spadly tři domy včetně známé hospůdky U Soběhartů. Byla zde zpracována studie na postavení větší obchodní budovy, která měla zasahovat až ke Koželužské ulici a měl z ní být pěkný pohled na Klášterní Hradisko i okolí města. Nenašel se stavebník, staveniště není přístupné z ulice, jezdí zde tramvaj a sousední stavby je potřeba staticky zajistit. Pak byly snahy proluku aspoň provizorně sadově upravit. Místo toho zde dodnes straší dřevěný plot polepený plakáty.

Vzpomínka dvanáctá - Mačkalov, Timpo a "kulturák" u Panoramy

Byty, byty a ještě více bytů. To býval hlavní ukazatel úspěšnosti měst, kolem kterých rostla sídliště. Nějak se zapomínalo, že byty jsou i v centrech a že by jich bylo víc, kdyby se našlo více prostředků na jejich přestavbu a modernizaci. Podmínky výstavby diktovaly velké stavební organizace, počty bytů a hustotu zástavby Pražáci na ministerstvu. Hlavní postavou zde pro nás byl nějaký Ing. arch. Blažek a jeho nohsled, kterým byl vousatý, mladý Ing.arch. Valeš. S těmi se projednávaly od začátku do konce především podrobné územní plány, podle kterých se schvalovaly kvóty přidělovaných bytů pro kraje a okresy jako příprava na realizaci tak zvané "komplexní bytové výstavby". To byli ti skuteční hrobaři sídlištní architektury, kteří hlídali hustoty a každou čárečku navíc. Měli vždy patent na rozum. Podle jimi určených mantinelů se stanovovala pravidla pro výstavbu na Lazcích, "mačkalov" v Neředíně a celé dostavby na jihu města.

Obvyklým argumentem bylo : "vy nechcete stavět ? Když to neupravíte, byty které pro vás rezervujeme převedeme tam nebo tam - do Prahy, do Budějovic, nebo úplně někde jinde.. . ." Ta sezení na ministerstvu nad územními plány a projekty obytných zón byla úděsná. Termín se dojednával na poslední chvíli, když už něco hořelo. Buď nebyli hotovi projektanti, nebo neměli čas hoši z ministerstva. Do Prahy se jezdilo ve stabilní sestavě. Vedoucí odboru výstavby z okresu, který tuto výstavbu ve své působnosti "řídil", zpravidla s flaškou něčeho za vlídné zacházení. Ten tam nakonec dělal i písáčku závěrečného protokolu, protože se končovalo v době, kdy všichni slušní úředníci byli dávno doma. Za město jezdil vedoucí stavebního úřadu, hlavními předkladateli byli projektanti a investoři z Krajského investorského útvaru. Ráno Ostravanem tam, v noci posledním rychlíkem kolem dvaadvacáté zpátky.

Pak se čekalo na rozřešení a mohlo se začít stavět. Napřed se stavěly byty, pak za dlouhý čas to, co k nim patří, obchody, služby, zdravotní střediska, pošta. Financí nebylo dost, přidělovaly se podle počtu bytů. Proto se na sídlištních postavila nějaká ta samoobsluha, menší hospoda a dost. Pak tady zbyly ještě plochy pro vyšší vybavenost, územní rezerva pro lepší časy.

Když se připravovala výstavba v Neředíně, bylo najednou peněz dost. Asi k nadiktovanému počtu bytů někdo zapomněl upravit ukazatele. Podle výpočtů projektanta bylo peněz na dvě velké budovy, otázkou bylo, co za ně postavit. Bylo tehdy velmi příjemné a do té doby nevídané, ptát se lidí na schůzích, co jim na sídlišti schází a co zde navrhnou postavit. Tak se zrodil program výstavby na třípodlažní krytem podsklepenou budovu s obchody a službami u třídy Svornosti a na kulturní dům s kinem, malým divadlem a loutkovou scénou na volném prostranství vedle restaurace Panorama. Problém byl s budoucími uživateli a provozovateli objektů. Ti v době plánovaného hospodaření museli být určeni ještě před zahájením stavby. Vyzvané obchodní organizace si sousto přehazovaly jako horký brambor a jak výstavba obchodního domu Timpo pokračovala, zapomínaly na to, co před rokem nebo dvěma slíbily. Ještě před kolaudací se všechno překopávalo a měnilo, třeba z vybavených prostor kosmetiky se dělalo úplně něco jiného. S nástupem "tržního hospodářství" se pak vše změnilo totálně. Ve více méně neudržované budově se teď střídají nájemci jako na běžícím pásu.

Horší osud potkal kulturní dům u Panoramy. Rozestavěná spodní stavba strašila na tom místě po "něžné revoluci" několik let. Dnes zde stojí supermarket DELVITA. Nová doba má nové požadavky. V Panoramě, kdysi populární restauraci s vinárnou, prodávají nábytek.

Autor: ing. Ivo Řehoř, člen VSMO, sekce Historická Olomouc